

HOOFDSTUK 5

PRIVÉ

Naast een openbaar leven in het volle licht van de schijnwerpers, heeft een koning ook een privéleven. En dat wil Willem-Alexander beschermen en afschermen, ook al en misschien wel vooral om zijn dochters zoveel mogelijk buiten de publiciteit te houden. Maar dat gaat niet zonder slag of stoot. De grens tussen privé en publiek blijkt soms lastig te trekken. Journalisten hebben daar – uiteraard – vaak een andere mening over dan de leden van de koninklijke familie.

Willem-Alexander lijkt overigens een nog scherpere grens te hebben getrokken tussen privé en openbaar dan zijn ouders al deden. Met name waar het zijn drie dochters betreft. Beatrix en Claus lieten toe dat er foto's werden gepubliceerd van de slaapkamers van hun zoons – waaruit duidelijk werd dat Willem-Alexander fan was Lionel Ritchie en Kim Wilde, want van die popidolen had hij posters aan de muur hangen. Dergelijke foto's zijn van Amalia, Alexia en Ariane nooit vrijgegeven. Ook het interview dat de koning in 2017 ter gelegenheid van zijn vijftigste verjaardag gaf aan Wilfried de Jong vond weliswaar plaats op de Eikenhorst, maar nadrukkelijk niet in de privévertrekken.

WEL GELOVIG, NIET KERKELIJK

Tot de privésfeer behoren de godsdienstige opvattingen van de koning en zijn gezin. Willem-Alexander is lid van de Protestantse Kerk in Nederland, terwijl Máxima de Rooms-Katholieke Kerk trouw is gebleven. Hun kinderen krijgen een protestantse opvoeding en zijn ook protestants gedoopt. Prinses Amalia zit vanaf de zomer van 2015 op het Christelijk Gymnasium Sorghvliet in Den Haag, waar elke schooldag begint met het lezen van een Bijbelgedeelte en godsdienst een verplicht vak is. De basisschool van Amalia en haar zusjes was overigens een openbare school. Willem-Alexander is sinds 1992 lid van een Bijbelkring. Deze vriendengroep, de zogeheten 'Bende van Twaalf', buigt zich maandelijks bij een van de leden thuis onder het genot van sla, gehaktballen en aardappelpuree, vanuit een bijbelse invalshoek

over alle mogelijke thema's – zoals huwelijk, ziekte, dood en euthanasie. Ook worden andere godsdiensten onder de loep genomen, evenals figuren die vanuit het christelijk geloof invloedrijk zijn geweest – zoals Martin Luther, Johannes Calvijn, paus Johannes XXIII en Martin Luther King. De twaalf hebben ook samen uitstapjes gemaakt, onder meer in 2012 naar Istanbul. Volgens Carel ter Linden, de vrijzinnige dominee die hem en Máxima in 2002 trouwde, gelooft Willem-Alexander 'in een God die een kracht in je leven is en die achter je staat. Niet een God die alles bestuurt en bedisselt. Wel een God die een stuwende kracht is in de geschiedenis.' Over zichzelf zei Willem-Alexander

▶ **Dat Willem-Alexander geen moeite heeft met de Rooms-Katholieke Kerk bewijst hij door als doopouder op te treden van de zoon van zijn neef Carlos en diens echtgenote Anne-Marie. De vijf maanden oude Carlos jr. wordt op 25 september 2016 in de Dom van Parma gedoopt door de bisschop van Parma, Enrico Solmi. Terwijl Willem-Alexander de dopeling draagt, kijkt vader Carlos toe.**

ooit: 'Ik ben niet zo kerkelijk, maar wel overtuigd gelovig'. De plaatselijke dominee, Deodaat van der Boon, beaamt dat. Volgens hem gaat het koninklijke gezin weliswaar met een zekere regelmaat naar de dorpskerk in Wassenaar, maar leggen daarbij 'een grote voorkeur voor de christelijke feestdagen' aan de dag. 'In die zin geloven ze als zo velen van hun generatie.' Met Kerstmis 2013 werd de koning met enkele familieleden gesignaleerd tijdens een dienst in de protestantse Regenboogkerk in Hilversum. Veel meer is er over het geloofsleven en de religieuze overtuiging van de koning niet bekend. Dat is privé.

MEDIACODE

Al sinds jaar en dag, maar zeker sinds de opmars van de massamedia, hebben de leden van het Koninklijk Huis een ambivalente houding tegenover de – in hun ogen vaak opdringerige en onredelijke – pers. Op initiatief van Willem-Alexander werd daarom in 2005 eenzijdig een mediacode in het leven geroepen die de privacy van de leden van het Koninklijk Huis zoveel mogelijk moest waarborgen. De letterlijke tekst luidde: 'Leden van het Koninklijk Huis worden niet met camera's of anderszins gevolgd op momenten dat zij niet op grond van hun officiële functies naar buiten treden'. Dit om te zorgen dat de 'persoonlijke levenssfeer van de leden van het Koninklijk Huis wordt gerespecteerd'. Voor alle duidelijkheid werd er aan toegevoegd dat de code 'derhalve' ook geldt 'voor de minderjarige leden van het

Koninklijk Huis'. Vooral de jonge prinsesjes hadden en hebben er baat bij om ongestoord naar school, speelkameraadjes en sportwedstrijden te kunnen gaan, dus zonder hinderlijk door paparazzi te worden gevolgd. Voor journalisten en fotografen kwam er wel iets tegenover deze beperkingen te staan. Als zij zich aan de code hielden, zouden zij worden 'beloond' met uitnodigingen voor mediamomenten als fotoshoots en briefings, 'ook in de persoonlijke levenssfeer'. In de praktijk betekent dit dat fotografen een aantal keer per jaar worden ontvangen op het landgoed de Eikenhorst of tijdens de wintersportvakantie in Lech om daar plaatjes van het koninklijk gezin te schieten. Het is dan meestal een drukte en een gedrang van belang. Veel fotografen klagen dat er weinig eer aan te behalen valt, omdat 'iedereen' dezelfde foto's maakt. Een andere klacht is dat er zo weinig variatie zit in de bijeenkomsten: telkens weer de met hun honden spelende prinsesjes in gemaakte, traditionele poses. Dat levert steeds dezelfde soort foto's op en dat is zelfs voor de Oranjeminnende diehards steeds minder interessant. Gewezen wordt op de situatie in België, waar het gezin van koning Filip zich laat fotograferen tijdens uitstapjes – waarvoor overigens slechts een beperkt aantal fotografen wordt geaccrediteerd. Het lijkt erop dat Willem-Alexander en zijn omgeving begrip hebben voor deze kritiek en de jaarlijkse sessies stukje bij beetje aanpassen: in 2017 maakte de koning met zijn gezin een rondvaart op de Kaag en liet dat vrijelijk door de fotografen vastleggen. Bovendien

► Om tegemoet te komen aan de nieuwsgierigheid van pers en publiek geeft de rvd af en toe foto's vrij van de drie prinsesjes. Ter ere van de 12e verjaardag van Amalia poseerde zij in december 2015 op Safary tussen Ariane (links op Freddie) en Alexia (rechts op Pixie). Net als de mediacode en de daaruit voortvloeiende fotoshoots hebben ook dit soort gratis ter beschikking gestelde opnames als doel de publiciteit rond de drie prinsesjes in goede banen te leiden.

worden de prinsessen ouder en om pubermeisjes te laten hup-pelen is niet 'koninklijk' – nog afgezien van het feit dat ze dat zelf niet meer zullen willen.

Overigens zijn er nog andere momenten waarop het gezin wel mag worden gefotografeerd. Bijvoorbeeld bij sportwedstrijden geldt de zogeheten 'stadionformule': als het koninklijk gezin naar evenementen gaat waar logischerwijs veel pers aanwezig is, dan mogen ze (juichend of treurend) in beeld worden gebracht. Dat geldt voor de Olympische Spelen, *Jumping Amsterdam* en *Sail*. Maar dit blijven uitzonderingen, voor de rest geldt in principe de mediacode.

Uiteraard was niet iedereen blij met de invoering van de mediacode. Sommige juristen hekelden de huns inziens 'kwelijke rol' van de eenzijdig opgelegde afspraak. 'Waarom wordt er voor de koninklijke familie een status aparte gecreëerd? Hebben zij meer recht op privacy dan andere burgers?' Bovendien zou de mediacode in strijd zijn met het Europees recht.

Het was dan ook bijna onvermijdelijk dat er enkele processen werden gevoerd tegen bladen die volgens het Koninklijk Huis de regels hadden overtreden. Zo had *Nieuwe Revu* in april 2013 foto's

▲ **Wie zich aan de mediacode houdt, wordt beloond met een uitnodiging voor de jaarlijkse fotosessies met het koninklijke gezin, zoals hier op de Eikenhorst op 19 juli 2013.**

geplaatst van prinses Amalia op het hockeyveld. Ruim een jaar later, op 30 juni 2014, werd het weekblad veroordeeld tot het betalen van duizend euro schadevergoeding. Bovendien dienden de foto's binnen 48 uur van de website te zijn verwijderd; zo niet dan moest een dwangsom van 2.500 euro per dag worden betaald. De rechter deed bij zijn uitspraak overigens geen beroep op de mediacode, maar meende dat het recht op een privéleven in dit geval zwaarder woog dan de vrijheid van meningsuiting. 'Amalia heeft het recht op privacy en is niet vogelvrij.' Nadrukkelijk werd gewezen op de minderjarigheid van de prinses, die op het moment van de uitspraak 10 jaar jong was. Met de publicatie van de foto's was geen enkel publiek belang gediend, aldus de rechter. *Nieuwe Revu* dacht daar anders over omdat het ging om het toekomstige staatshoofd. Bovendien had het blad de discussie over de mediacode willen aanzwengelen, maar moest toege-

INTERVIEW

Aan de vooravond van zijn vijftigste verjaardag gaf koning Willem-Alexander een interview aan Wilfried de Jong. Het was geen terugblik op zijn koningschap tot dan toe, maar een poging antwoord te geven op de vraag: 'Wie is die man van vijftig die zich pas dertig voelt?' Het gesprek vond plaats in de bibliotheek op de benedenverdieping van de Eikenhorst. Hieronder enkele uitspraken van de koning.

Hoe zou u zichzelf omschrijven?

Ik ben best wel emotioneel. Ik ben redelijk vasthoudend. Als ik ergens beet heb dan ga ik ook echt door. Ik ben best wel veeleisend voor mijn omgeving, maar als we dan klaar zijn, dan vind ik het fantastisch om het met elkaar te delen. Ik kan ook best wel vervelend zijn. Ik vind het altijd lastig om over mezelf te praten. Na de middelbare school ben ik in dienst gegaan, naar de marine, en dat is cruciaal geweest in mijn karaktervorming. Ik denk dat mijn marine-tijd heel belangrijk geweest is om structuur en discipline in mijn leven te brengen. Ik ben ontspanner geworden nu ik ouder ben, maar ook zelfverzekerder. Er zit iemand voor u die zeer goed in zijn vel zit en blij is met het ambt dat hij uitoefent – ondanks het feit dat hij vijftig wordt.

Hoe leeft u met het verlies van uw broer?

Je beseft eigenlijk past wat je verliest als je elkaar niet meer hebt. Hij leefde in Londen met Mabel en de kinderen en was altijd ontzettend druk met zijn werk en wilde zo min mogelijk met het openbare leven in Nederland te maken hebben. Maar hij was een goede adviseur op de achtergrond. Hij kon af en toe wel een onbehouden adviseur zijn, maar hij was wel altijd goudeerlijk. En dat mis je dan.

Las hij u ook de les af en toe?

Ja natuurlijk, volstrekt. En soms niet echt op een hele diplomatieke manier.

Hoe was het voor u persoonlijk toen hij nog leefde en in coma lag in Londen?

Tussen hoop en vrees. Ik heb altijd hoop gehad. Hij werd heel liefdevol verpleegd. Mijn schoonzuster ging twee

keer per dag naar hem toe. Mijn moeder ging er bijna elk weekend heen. Je hoopt inderdaad en je hoort heel veel verhalen dat het goed gaat. Maar op een gegeven moment is het ook wel duidelijk dat als er geen progressie meer is dat er weinig hoop meer is. Maar je hoopt altijd dat in dit geval...

Ieder keer dat u bij hem was hoopte u dat het beter zou gaan?

Ja en soms waren die tekens er ook wel. Maar dan zeiden ze: neem dat als een geschenk, neem dat niet als hoop. Het was een heel intensieve tijd. Met alle kinderen ben ik gegaan, een voor een iedere keer een middagje op en neer naar Londen. Een heel intensieve tijd, maar dan zie je ook wat er gebeurt met een moeder die een kind verliest of waar een kind heel erg ziek van is.

Hoe is het om de intimiteit, die je alleen maar in de familie wilt hebben, te moeten delen met het volk?

Je krijgt er ook heel veel steun van. En dat is zeker als je een publiek figuur bent al je hele leven lang, dan leeft het Nederlandse volk echt met je mee in hoogtepunten en dieptepunten. Het geeft ontzettend veel steun. Ik merk dat de dood van Friso een litteken is dat nooit zal helen. Zo is het.

Zijn uw dochters ook al aan het puberen?

Ze zijn aan het aftasten. Af en toe hoop ik dat ze een beetje harder zullen vechten. Dat is uiteindelijk voor de relatie na de puberteit alleen maar beter. Maar ze zitten echt nog aan het begin. Dat zal nog wel komen denk ik.

Hebben uw kinderen alle drie een eigen mobieltje?

Eh, nu wel. Vanaf hun tiende hebben we ze een mobieltje

gegeven. Voor ons was het criterium dat ze alleen naar school zouden fietsen. Dat doen ze dus niet [vanwege de beveiliging], maar vriendinnen die wel alleen naar school fietsen hebben ongeveer vanaf hun tiende een mobieltje omdat ze naar huis moeten kunnen bellen als er wat is. Vanaf dat moment mochten zij ook een mobieltje hebben. Ariane, die net tien is geworden een paar weken geleden, heeft dus nu een mobieltje.

Gaan die mobieltjes op een bepaald tijdstip uit 's avonds?

Die mobieltjes zijn onze oude mobieltjes, die krijgen ze te leen van ons, ze zijn geen eigendom. Dus wij hebben zeggenschap daarover wanneer zij ze mogen gebruiken. Op vakantie gaan ze uit, 's avonds gaan ze uit. Dit is de theorie hè! In de praktijk is het niet altijd helemaal zo zwart-wit zoals ik het nu uitleg. Maar in theorie hebben wij dus zeggenschap over wanneer zij gebruik maken van hun telefoon.

Hoe zit het met de beveiliging die alles van ze ziet?

Een groot voordeel dat ik in mijn jeugd had, is dat degenen die vanuit de beveiliging met mij meegingen nooit geklikt hebben naar mijn ouders. Dat was ook de afspraak die we hadden. En dat is ook de afspraak die ik gemaakt heb met de beveiliging van mijn kinderen. Het gaat om hun veiligheid, niet dat wij weten wat zij doen of het goed of fout is. Want anders kun je jezelf nooit ontwikkelen tot een persoon die je wilt zijn.

Dat betekent dat Amalia met haar beveiligers dingen deelt of dingen doet die ik niet weet en die zij nooit met mij zullen delen. Dat vind ik absoluut niet erg. Sterker nog, als ze dat zouden doen, dan zeg ik: ik wil het niet weten. Maar ja, tegenwoordig heeft iedereen wel een smartphone, dus de kans dat dingen gefilmd worden of opgenomen is veel groter helaas. Dat probleem hadden wij niet.

Vinden ze het lastig dat ze in de belangstelling staan?

Wij proberen onze kinderen aan de ene kant duidelijk te maken dat ze bepaalde verantwoordelijkheden in het leven hebben en dat ze aan de andere kant zo normaal mogelijk moeten doen. En dat het niet hún schuld is als andere kinderen, andere mensen daar niet mee om kunnen gaan.

Hoe bereidt u uw oudste dochter voor haar toekomstige taak?

Ik heb een verantwoordelijkheid om haar zo goed mogelijk voor te bereiden; ook zo goed mogelijk zichzelf te leren kennen en zo veel mogelijk haar ook bagage mee te geven dat ze een compleet mens is waardoor zij in deze functie, dit ambt goed kan optreden.

Ze is nu 13, ik kan me voorstellen dat ze denkt: ik heb helemaal geen zin in die functie later. Ik hoop dat ze dat ook zegt. Want dan gaat ze zich ook bewust afvragen waarom ze het wel moet doen en waarom ze het wel gaat accepteren. Want als ze het alleen maar doet omdat het moet, dan kan ze zich nooit gelukkig voelen in het ambt.

*Ik ben best wel emotioneel.
Ik ben redelijk vasthoudend.
Als ik ergens beet heb dan ga
ik ook echt door.*

ven dat op een verkeerde manier te hebben aangepakt: in plaats van een privéfoto van Amalia had een foto van haar ouders daarvoor gebruikt moeten worden.

Ook in andere gevallen waarin bladen voor de rechter werden gedaagd, zo'n vier keer sinds 2005, 'won' het koningshuis. Telkens beriep de rechter zich daarbij op het privacyargument en dus niet op de mediacode. Zoals in 2009, toen de publicatie van in Argentinië gemaakte vakantiekiekjes 'onrechtmatig' werd genoemd. Bij die gelegenheid merkte de rechter overigens wel op dat de mediacode geen bindende werking heeft. Het is in de praktijk vooral een *gentlemen's agreement*, die over het algemeen redelijk goed wordt opgevolgd.

'WILLY'

Dat nam niet weg dat leden van het Koninklijk Huis met een zekere regelmaat het mikpunt worden van publiciteit waar ze niet direct op zitten te wachten, maar waar ze weinig tegen kunnen doen. Vrijheid van meningsuiting is immers een groot goed in Nederland en dient, ook door de koning en zijn familie, te worden gerespecteerd. Dat betekent onder meer dat ze lijdzaam moeten toezien hoe Sander van de Pavert van LuckyTV op het einde van het populaire televisieprogramma *De wereld draait door* regelmatig Oranje op de hak neemt. Vooral de koning en koningin moeten het daarbij ontgelden. Met een zwaar Haags accent wordt 'Willy' neergezet als een ietwat onhandige, soms wat lompe figuur. Ook de als een paard hinnikende Máxima ('Ik vind het goor') is in de filmpjes mikpunt van spot. De koning ging tot op heden nooit in op vragen over LuckyTV, maar zei wel gemiste afleveringen terug te kijken via 'Uitzending Gemist'. Ook zouden de drie prinsesjes de wijze waarop hun ouders voor schut werden gezet, best wel grappig vinden.

Of dit soort satire gunstig is voor het imago van de Oranjes of juist niet, is voer voor discussie. De filmpjes dragen enerzijds bij aan de zichtbaarheid van de monarchie, maar zetten een beeld neer dat aan de hoofdpersonen kleeft: in veel kringen wordt de koning vaak simpelweg 'Willy' genoemd – zelfs in een kop van *de Volkskrant* dook die aanduiding op en de Utrechtse 'internet courant' *DUIC* berichtte op 25 april 2017 sans gêne: 'Willy's verjaardag nadert met rasse schreden. Waar en hoe wordt het allemaal gevierd in Utrecht?'

Zoiets draagt niet echt bij aan de waardigheid van het koningschap. Het enige 'wapen' dat de koning heeft, is een ander, correcter beeld van zichzelf proberen neer te zetten. Hij deed dat onder meer door middel van een televisie-interview aan de vooravond van zijn vijftigste verjaardag. Het persoonlijke gesprek werd zeer goed bekeken en zeer hoog gewaardeerd. Volgens velen was Willem-Alexander meer mens dan koning en dat bleek zeer positief uit te pakken voor zijn imago.

OMSTREDEN VAKANTIEVILLA

Niet alleen journalistiek, ook politiek kunnen privé zaken gevoelig liggen en publieke aandacht vragen. In 2007 liet toen nog prins Willem-Alexander weten dat hij gehecht was aan zijn privacy en die 'te vuur en te zwaard' te zullen verdedigen. Dat was de reden dat hij en Máxima net als een aantal andere investeerders een vakantievilla wilden laten bouwen in Mozambique, dus ver weg van Nederland. Het paar meende bovendien dat de lokale bevolking zou profiteren van het project.

Maar als snel kwam er kritiek op de plannen. De baten voor de plaatselijke bevolking bleken tegen te vallen en bovendien was de projectontwikkelaar niet bepaald van onbesproken gedrag. Daarnaast rezen er vragen over de kosten voor de (extra) beveiliging en de (extra) vliegreizen met het regeringstoestel naar en van het Afrikaanse land. Het prinselijke paar werd elitair gedrag verweten: ze zouden te veel aanschurken tegen de internationale jetset. En waarom moest Willem-Alexander, die een niet onaanzienlijk staatsinkomen geniet, zo nodig investeren in en speculeren met vastgoed?

Uiteindelijk was de kritiek zodanig dat Willem-Alexander en Máxima besloten de villa in Mozambique te verkopen. In het televisie-interview aan de vooravond van de inhuldiging in 2013, erkende Willem-Alexander in de zaak van de vakantievilla een 'inschattingfout' te hebben gemaakt. Máxima en hij hadden te lang geprobeerd 'vast te houden aan de positieve kanten van het verhaal en objectief te laten zien dat er niets mis mee was'. Daarmee hadden zij een fout gemaakt en dat was volgens de aanstaande koning onvermijdelijk. 'Wij zijn mensen. Mensen maken fouten. Ik zal ook in de toekomst fouten blijven maken. Dat is niet erg. Als mensen fouten maken, moet je er van leren en moet je zorgen dat het niet weer gebeurt.'

In plaats van 'Mozambique' kochten Willem-Alexander en Máxima een pand in Griekenland, waar ze de 'buren' werden van onder meer de Russische president Vladimir Poetin. Opnieuw ontstond er commotie. Over onder meer de kosten van het hek rond en de aanlegsteiger bij de villa werden Kamervragen gesteld. Onduidelijk was wie dat zou betalen: Willem-Alexander of de staat? Overigens gold dat – zoals in hoofdstuk 1 al is gesteld – inmiddels voor alle uitgaven voor of namens het Koninklijk Huis: ze worden stevast op een goudschaaltje gewogen en al snel te duur bevonden.

FAMILIELEVEN

Ondanks het gedoe rond mediacode, satirische programma's en vakantiewoningen is vrijwel iedereen het erover eens dat voor mensen in een publieke functie een zekere afscherming van het privéleven van cruciaal belang is. Daarnaast zijn familieleden van grote waarde voor een koning omdat die dicht bij hem staan, hem kunnen bijstaan en zo nodig corrigeren – en dat in alle beslotenheid. Met name Beatrix speelt daarbij een bijzondere rol: zij is niet alleen zijn moeder, maar ook zijn voorgangster als staatshoofd. Met zijn broers heeft Willem-Alexander altijd een hechte band gehad, en daarom had het tragische ongeval van Friso in 2012 ook zo'n enorme impact op hem en de rest van de familie. Na de inhuldiging van Willem-Alexander veranderde er niet alleen iets in zijn status, maar ook in die van zijn familieleden. Hij werd hoofd van de 'firm', zoals ze in Groot-Brittannië het koninklijk bedrijf aanduiden, of 'opperhoofd', zoals hijzelf zijn moeder Beatrix ooit noemde. Tegelijkertijd werd het Koninklijk Huis behoorlijk ingeperkt. Sinds 30 april 2013 horen zijn 'Apeldoornse' neven Maurits en Bernhard, die voor hun huwelijk nog officieel toestemming hadden gevraagd (en gekregen) van het parlement, daar niet meer bij – net zomin als de kinderen van prins

Constantijn en Laurentien. Zij vallen daardoor niet langer onder de ministeriële verantwoordelijkheid – die is beperkt tot het huidige staatshoofd en zijn gezin, zijn voorgangster Beatrix, zijn broer prins Constantijn en diens echtgenote Laurentien en zijn tante Margriet en haar man Pieter van Vollenhoven. Net als Beatrix verdwenen ook Pieter en Margriet enigszins naar de achtergrond. Willem-Alexanders jongste broer Constantijn en diens echtgenote Laurentien namen min of meer de rol van 'reserve koningspaar' over, ook al is hun inbreng in het koninklijke bedrijf vooralsnog tamelijk beperkt. Overigens zijn de kinderen van Pieter en Margriet en hun echtgenotes wel zichtbaar ten dienste blijven staan van de monarchie: onder meer door actief mee te doen op Koningsdag. Neef Maurits werd bovendien benoemd tot adjudant in buitengewone dienst van de koning – een blijk van waardering.

▼ **Prinses Beatrix bereikte op 31 januari 2018 de leeftijd van 80 jaar. Zij vierde dat drie dagen later met familie en vrienden in het Paleis op de Dam. Het koninklijk gezin was uiteraard present om haar te feliciteren.**

EIGEN HUIS EN TUIN

Ieder jaar nodigt koning Willem-Alexander de pers uit om wat genoemd wordt 'in ongedwongen sfeer' foto's te maken van hem en zijn gezin. De eerste keer na de inhuldiging was uiteraard speciaal. Op 19 juli 2013 was de Eikenhorst het decor van de fotoshoot. Tientallen fotografen verdrongen elkaar om de

mooiste plaatjes te kunnen maken. Hoewel de Rijksvoorlichtingsdienst de regie voerde en linten gespannen had, verbrak de koning het decorum door tegen de fotografen te zeggen dat ze best dichterbij mochten komen. De verwarring die daardoor ontstond, zag hij vervolgens geamuseerd aan.

OP HET STRAND

Vanwege de ramp met de MH17, het passagiersvliegtuig dat op 17 juli 2014 boven Oekraïne uit de lucht was geschoten, kwam de fotosessie in 2014 te vervallen. Een jaar later ging het wel door en dit keer op het strand van Wassenaar, niet ver van de Eikenhorst. Op 10 juli 2015 mochten ook de honden Skipper en Nala mee. Omdat het strand niet was afgezet, konden nietsvermoedende badgasten zich onder de persfoto-grafen mengen – en dat gebeurde ook: een vrouw in bikini ging ongegeneerd tussen het gezelschap staan, tot zij werd opgemerkt door Willem-Alexander en vervolgens door medewerkers van de Rvd vriendelijk doch dringend verzocht werd niet in beeld te lopen!

WEER OP DE EIKENHORST

Op 8 juli 2016 was wederom de tuin van de Eikenhorst gere-serveerd voor de fotoshoot. Voor Máxima was het een hele opgave, want ze was een paar dagen eerder in huis gevallen en had daarbij een lichte hersenschudding opgelopen. Hoewel ze eigenlijk rust moest houden, was ze er gewoon bij en ondanks duizeligheid en hoofdpijn met haar bekende stralende lach.

Ook prinses Amalia nam enigszins gehavend aan de fotosessie deel. Zij had haar enkel verstuikt en liep op krukken. Vader Willem-Alexander vond alle aandacht in de media voor de kneuzing van Amalia én voor de beenbreuk van Alexia tijdens de wintersport in februari zwaar overdreven. Hij liet weten blij te zijn dat in zijn jeugd niet aan elke buil en snee aandacht was besteed!

De bijeenkomst verliep, mede door de grote hoeveelheid pers die op het evenement was afgekomen, vrij chaotisch. Op een gegeven moment moest Máxima zelfs ingrijpen om een kunstwerk in de tuin te redden. Beveiligers probeerden ondertussen de beplanting te beschermen. Willem-Alexander reageerde tamelijk laconiek op al het gedoe en zijn dochters vonden het allemaal wel amusant.

DAAR BIJ DIE MOLEN

Op 7 juli 2017 vond de jaarlijkse fotosessie plaats in een oer-Hollands decor: de Kagerplassen bij Warmond. Het koninklijk gezin kwam aanvaren in het bootje de *Groote Sloot*, waarna op de kant vrij ontspannen foto's konden worden gemaakt. Het koninklijk gezin had er duidelijk lol in.

In de loop der jaren hadden fotografen bij de rvd aangedrongen op een andere aanpak van de fotosessies. De prinsesjes altijd weer huppelend en knuffelend met de honden in de tuin of op het strand gaf weinig variatie. Dat gold nog meer voor de jaarlijkse sessies in de sneeuw van Lech. Bovendien werden Amalia en haar zusjes ouder en dan kun je ze niet meer met een bal laten spelen...

De sessie van 2017 leek aan de wens van de fotografen tegemoet te komen. Bovendien was het varen met een sloep op de Kagerplassen iets wat de koning en zijn gezin naar eigen zeggen vaker deden – en dus was de scène 'gewoner' dan de vorige keren. Het is een van de voorbeelden waarbij Willem-Alexander en zijn entourage stapje voor stapje aanpassingen doen aan gevestigde tradities om zo 'bij de tijd' te blijven.

IN DE SNEEUW

6

Niet alleen in de zomer, ook in de winter wordt de pers uitgenodigd om de koninklijke familie te fotograferen. Dat gebeurt elk jaar in de buurt van Lech, waar de Oranjes al sinds jaar en dag wintersportvakantie houden – ook na het fatale ongeluk van prins Friso in 2012 bleef dat zo. De jaarlijkse foto's in de sneeuw lijken nogal op elkaar, hoogstens varieert het aantal aanwezige leden van de koninklijke familie. In 2014 waren naast Willem-Alexander en zijn gezin ook prinses Beatrix en prinses Mabel en haar twee dochters present, evenals prins Constantijn en prinses Laurentien met hun drie kinderen. Op 17 februari gingen ze allemaal samen op de foto [1]. Op 23 februari 2015 was prinses Beatrix opnieuw present en poseerde zij samen met haar oudste zoon en diens oudste dochter [2]. Drie generaties op een rij. Dat was uitzonderlijk omdat Willem-Alexander zoveel mogelijk wil voorkomen dat Amalia anders wordt behandeld dan haar zusjes. Toch kwam hij deze keer tegemoet aan de wens van de fotografen om hem samen met zijn voorgangster en beoogd opvolgster vast te leggen. Weer een jaar later, op 22 februari 2016 stelde Willem-Alexander voor ook een foto te maken van 'alleen de mannen'. Op die manier kreeg Claus-Casimir, de zoon van prins Constantijn en de enige kleinzoon van Beatrix, even wat extra aandacht [3]. Tussen de 'overdaad' aan zusjes en nichtjes dreigde hij wel eens onder te sneeuwen. Het was een aardige geste van Willem-Alexander, die echter tegelijkertijd pijnlijk duidelijk maakte dat er één man ernstig werd gemist: Friso. Vijf dagen na deze fotosessie brak prinses Alexia tijdens het skiën [4] haar rechterbovenbeen. Een jaar later, op 28 februari 2017, weigerde prinses Amalia in te gaan op het verzoek van de fotografen om plat op haar buik te gaan liggen – ook nadat haar ouders dat wel hadden gedaan [5]. Het gaf aan dat er grenzen zijn aan wat je van een opgroeiende prinses mag verwachten. verwachten. Op 26 februari 2018 was het met -22° extreem koud, maar dat stond een poseersessie niet in de weg [6].

2

1

3

4

5

WINTER IN ARGENTINIË

Eveneens in winter werden deze foto's gemaakt van het koninklijk gezin in Argentinië, het geboorteland van Máxima waar veel familieleden en vrienden van haar wonen. In dat Latijns-Amerikaanse land vierde het koninklijk gezin in 2014 kerstvakantie met familie en vrienden. Maar omdat het op het zuidelijk halfrond dan zomer is, was er van sneeuw uiteraard geen sprake. De fotoshoot op 22 december was ook anders dan anders omdat er uit Nederland slechts een handjevol fotografen en verslaggevers was overgekomen. De plaats van handeling was het Parque Nacional Los Arrayanes, gelegen op het schiereiland Quetritu. In een beschermd stuk bos staan unieke, hoge bomen van honderden jaren oud met – toepasselijk – oranje-gele basten. De in eerste instantie bedachte locatie voor de fotosessie bleek door het felle tegenlicht niet zo geschikt, waarna werd uitgeweken naar (een omgevallen boomstam op) het strand. De koning besliste dat er toch ook foto's bij de oranje bomen gemaakt moesten worden en aldus geschiedde. Overigens leken de drie dochters dit keer minder zin te hebben in het poseren dan anders. Alexia verzuchtte toen de sessie was afgelopen: 'eindelijk!'

ZWAAIEN EN FOTOGRAFEREN OP SAIL

Meer dan de fotosessies leverde Sail in 2015 spontane familieplaatjes op. De pers mocht vrijelijk foto's maken want dit soort evenementen valt onder de zogeheten 'stadionformule', waarop de mediacode niet van toepassing is. Tijdens het grote zeilevenement in Amsterdam maakte Alexia op 22 augustus een selfie met haar nichtjes Zaria en Luana. Ook Beatrix maak-

te foto's van haar kleinkinderen met een wat ouderwetse camera, terwijl Amalia een moderne Apple gebruikte. Ondertussen stond Willem-Alexander aan het roer, terwijl zijn moeder een oogje in het zeil hield. En uiteraard moest er ook weer flink gezwaaid worden – maar steevast met de camera bij de hand!

AMALIA

Over prinses Amalia, geboren op 7 december 2003, is niet zo veel bekend. Ze heeft haar basisonderwijs genoten op de openbare Bloemcampschool in Wassenaar, waar ze een klas mocht overslaan. Vanwege haar moeders Argentijnse familie is ze tweetalig opgevoed: in het Nederlands én in het Spaans. Zij en haar zusjes hadden daarom niet alleen een Nederlandse maar ook een Argentijnse nanny. Haar hobby's zijn paardrijden, hockey en zingen. Ze is een fanatiek supporter van Oranjeploegen.

Het verdere leven van Amalia wordt grotendeels afgeschermd van de publiciteit. Willem-Alexander was daar tijdens het interview aan de vooravond van zijn inhuldiging duidelijk over. Tot haar achttiende wilden hij en Máxima proberen hun oudste dochter 'zoveel mogelijk een jeugd te geven met haar zusjes, met haar vriendinnen en vriendjes en op een afgeschermd manier proberen haar te laten ontdekken wie ze is'. Dat betekent onder meer zo min mogelijk officiële activiteiten voor Amalia, die ondertussen geniet van een redelijk gewone jeugd: ze gaat naar plekken waar ook leeftijdsgenoten komen zoals de schaatsbaan en de Burger King.

Soms ontkomt Amalia niet aan publiciteit, zoals bij de diverse fotosessies. Op 24 augustus 2015 vertrok ze 's ochtends van huis voor haar eerste schooldag naar het Christelijk Gymnasium Sorghvliet in Den Haag – op een fiets met een rammelend spatbord en een krat voorop, zoals veel meisjes van haar leeftijd. Haar vader maakte daar foto's van die in de pers verschenen. Daarna wordt het weer stil rond Amalia. Wel werd bekend dat zij op haar middelbare school Chinees als bijvak volgt. Het leidde zelfs tot het door haar vader snel ontzenuwde gerucht dat ze haar middelbare school in China zou gaan afronden. Zij zong begin 2017 samen met schoolgenoten liedjes uit *The sound of Music* voor bewoners van Op de Laan. Het Haagse verzorgingshuis is door Sorghvliet 'geadopteerd' en leerlingen van de school nemen allerlei activiteiten voor hun rekening: naast ontspanning zorgen zij ook voor hulp bij evenementen. Vader Willem-Alexander moet dit bekend voorkomen: tijdens zijn middelbare schooltijd in Wales moesten de leerlingen van het Atlantic College in Llanwit Major ook sociaal werk verrichten in de omgeving.

ALEXIA EN ARIANE

Hoewel Alexia en Ariane in de toekomst staatsrechtelijk een andere positie zullen hebben dan hun oudste zus, benadrukten hun ouders dat zij ervoor wilden zorgen 'dat je geen verschil hebt in de familie, dat je geen verschil maakt tussen de kinderen. De kinderen zijn gewoon alle drie onze kinderen en we houden van alle drie evenveel. En er is absoluut intern geen enkel verschil.'

Desondanks blijven Alexia (geboren op 26 juni 2005) en Ariane (geboren op 10 april 2007) nog meer dan Amalia grotendeels buiten de publiciteit – op wederom de fotosessies na. Ze gaan naar dezelfde basisschool als Amalia, de openbare Bloemcampus in Wassenaar, en zijn eveneens dol op paardrijden. In 2017 ging ook Alexia naar het Christelijk Gymnasium Sorghvliet. De enige keren dat de prinsesjes de publiciteit halen, is als

ze jarig zijn of als er iets mis gaat. Op 27 februari 2016 brak de dan 10-jarige Alexia tijdens het skiën in Lech haar rechterbovenbeen. Ze werd per helikopter naar het ziekenhuis vervoerd, dat ze vier dagen later weer mocht verlaten. Ze was met succes geopereerd en zou een tijdje moeten revalideren. Alexia treedt bij fotosessies het meeste als volleerd model op: ze poseert nadrukkelijk met een arm in haar zij of met een elegante knik in haar benen.

Ariane is het rustige 'dromertje' van het gezin. Net als haar zusjes zit zij op hockey. Daarnaast tekent ze veel, speelt ze gitaar en doet ze aan jazzballet en wedstrijdzwemmen. Behalve dat ze in februari 2018 bij het schaatsen haar linkerpols brak, is er ook over haar niet veel meer bekend. En dat willen haar ouders voorlopig graag zo houden.

FRISO

1 2

Een zeer ingrijpende gebeurtenis in het leven van Willem-Alexander was het overlijden van zijn broer Friso. Op 17 februari 2012 was hij samen met zijn vriend Florian Moosbrugger aan het skiën in Lech toen een lawine hen verraste. Friso werd eerst gereanimeerd en daarna overgebracht naar een ziekenhuis in Innsbruck. Daar werden ernstige hersenbeschadigingen vastgesteld door langdurig zuurstofgebrek.

De prins werd vervolgens overgebracht naar het Wellington Hospital, een privékliniek in zijn woonplaats Londen. Daar was hij in de nabijheid van zijn echtgenote Mabel en hun twee dochters. Beatrix vloog wekelijks naar de Britse hoofdstad om bij haar zoon te zijn. Begin juli 2013 werd Friso overgebracht naar Paleis Huis ten Bosch omdat verdere behandeling in een ziekenhuis 'niet meer noodzakelijk' was. Amper een maand later, op 12 augustus 2013, overleed de prins daar op 44-jarige leeftijd aan 'complicaties'. Dat zijn dood toch nog onverwacht kwam, bleek onder meer uit het feit dat Willem-Alexander op dat moment met zijn gezin in Griekenland vakantie vierde. In allerijl keerde het koninklijk gezin naar Nederland terug.

3 4

Friso werd op 16 augustus begraven. Hij werd vanuit Paleis Huis ten Bosch [1] niet naar Delft, maar naar Lage Vuursche overgebracht. In de Stulpkerk vond een besloten dienst plaats. Willem-Alexander en Constantijn droegen samen met vrienden van Friso de kist. De kerk was opgeluisterd met witte bloemen en ook de dochters van Friso, de 8-jarige Luana en de 7-jarige Zaria [2] en de andere aanwezige kinderen waren in het wit. De plechtigheid werd geleid door Carel ter Linden [3]. Willem-Alexander las een Bijbeltekst voor en zangeres Maaïke Ouboter zong haar lied *Dat ik je mis*. De dienst werd afgesloten met *Licht dat ons aanstoot in de morgen* van familieliefvriend Huub Oosterhuis, die de kist zegende. Friso werd vervolgens ter aarde besteld op de begraafplaats naast kasteel Drakensteyn. Op 2 november 2013 vond in Delft een bijeenkomst plaats ter nagedachtenis aan Friso [4]. Het overlijden van prins Friso maakte duidelijk dat de grens tussen privé en publiek voor een koninklijke familie moeilijk te trekken is. Om aan de wens van veel meelevende Nederlanders tegemoet te komen, was besloten foto's en filmfragmenten van de uitvaartplechtigheid vrij te geven. Overigens heeft Willem-Alexander meerdere malen aangegeven dankbaar te zijn voor de terughoudende wijze waarop de media over het drama rond Friso hebben bericht.